

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:	
Egy évre	240 Lel.
Fél évre	120 Lel.
Egy negyed évre	60 Lel.
Egy hóra	20 Lel.

Hirdetők ársabás szerinti díjazás mellett vételnek fel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSEG

Aradi és Óbányai Egyesült Vas-
CO utak palotájában.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Vállalat
Bulevardul Regala Ferdinand I
(József Kőbánya) 22. szám

TELEFON-SZÁM 151.

ARAD, 1922.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

Péntek, július 14.

Mai számunk főbb közleményei:

TARTÓS VIZUMOK A ROMÁN ÉS MAGYAR UTÍVELEKRE.
AZ ORGOVANYI ÍTELET ELLEN.
MAGYAR RETORZIÓ A JUGOSZLAV KIUTASÍTÁSOKÉRT.
AZ ARADI NAGYVAGÓ ÉS HUS-ELLÁTÓ-KONZORCIUM.
VAMOS ANTAL ELMOZDÍTASA.
NAGY AKNAROBBANAS CUXHAVENBAN.

Leszállítják

a német jóvátételi összeget.

— Anglia össze akarja hívni Európa pénzügyminisztereit.
— Németország 5 évi moratóriumot kap.

A berlini lapok értesülése szerint a jóvátételi bizottság nem adta meg a Németország által kért fizetési haladékot, ellenben *leszállította* a július 15-én esedékes 50 millió márkás részletet 35 millió márkára. Ez az angol álláspont érvényesülését jelenti Poincaréval szemben, aki arra az álláspontra helyezkedett volt, hogy a jóvátételről nem lehet újból tárgyalni. Ezzel kapcsolatban beszámolt már az Aradi Közlöny Anglia aggodalmáról, melyet a német márka zuhanása okozott, most meg az olasz lapok szinte egyöntetűen sürgetik a jóvátétel revizióját és hangoztatják azt a veszedelemet, amelyet a német márka összeomlása az összes hadviselt országok valutáira nézve jelent. A jóvátétel szempontjából fontos a Northcliffe-lapok irányváltása a német politikában, így most már a Times is kikerülhetetlennek mondja a jóvátételi összeg leszállítását és az újabb moratóriumot. Fontos a Northcliffe-lapok ily irányú állásfoglalása azért, mert Lloyd George most már az osztatlan angol közvéleményre hivatkozhatik Párisban, míg eddig a hatalmas Northcliffe sajtó különvéleménye alaposan gyöngítette Lloyd George párisi pozícióját.

Hír szerint az angol kormány erősen exponálja magát Németországért és kibontakozási terve az európai pénzügyminiszterek múltévi összejövetelén alapszik. A jóvátételi bizottság döntésével szemben az angol kormány követeli, hogy a július 15-én teljesítendő német fizetést halasszák el és iparkodjanak Németországnak nemzetközi kölcsönt szerezni. A

Westminster Gazette szerint a szövetségesek valószínűleg két-három évi moratóriumot adnak Németországnak, esetleg arról lesz szó, hogy Németország összes tartozásait oly észszerű összegre szállítsák le, amelyet Németország tényleg meg is tud fizetni. Azt írják, hogy Poincaré és Lloyd George konferenciáját a szövetséges pénzügyminiszterek és szakértők konferenciája fogja követni.

PÁRIS. Kétféle lapok jelentik, hogy Dubois, Franciaország képviselője a jóvátételi bizottságban, a külsőben álló német moratóriumjavaslatra vonatkozó tegnapi tanácskozásokon megint izoláltan állott. Arra szorított, hogy Bradbury angol delegátus egyik javaslatára ellen küzdjön. Az olasz és a belga delegátusok nem titkolják, hogy egy uton haladnak angol kollegájukkal. Az Echo National jelenti, hogy a tanácskozó terem falát meglehetősen éles szavaktól visszhangzottak, melyeket Bradbury és Dubois vagdosztak egymás fejéhez. Bradbury javaslatára vonatkozólag a következőket jelentik

Németországnak a készletekre vonatkozóan 5 évi moratóriumot kell engedélyezni. A tárgyi teljesítményeket mérsékelni kell. Miután a jóvátételi bizottság csak akkor határozhat hivatalosan, ha a garanciabizottság Berlinből a jövő hét elején visszatér, a bizottságnak haladéktalanul ki kell jelentenie, hogy elismeri azokat a nehézségeket, amelyekkel Németországnak küzdenie kell és hajlandó a segítő akcióra. Ez olyképen történik, hogy a bizottság a július 15-ig engedélyezett fizetést nem venné azonnal igénybe, hanem beleegyeznék abba, hogy az összeg a német birodalmi bankban marad a bizottság rendelkezésére. A július 15-én esedékes 50 millió aranymárkában nemcsak az az összeg foglaltatnak, amelyeket a luxemburgi kormánynak német szénért és az amerikai textilszövet ségnek német festékekért kell fizetnie, hanem az eddigi eljárással ellentétben levonják belőle a jóvátételi bizottság tartalékalapjának kamatait is, úgy hogy az az összeg, amelyet Németországnak fizetnie kellene, már csak 32 millió aranymárkára rug. A júliusi részlet csökkentését a jóvátételi bizottság hivatalos kommunikéjében tegnap késő este közölte. A kommuniké nem érinti azt a kérdést,

hogy Németországnak milyen formában kell fizetéseit teljesítenie. Dubois a tegnapi tanácskozáson csak arra szorított, hogy ismételtlen hangoztatta, hogy Németország maga idézte elő pénzügyi válságát és a márka zuhanása ellenére is virágzó ipari tevékenységnek örvend. Bradbury állítólag meglehetősen éles hangon szólította fel a francia delegátust, hogy inkább határozott eljárást tegyen a jelenlegi válság megoldására.

A tanácskozás után Dubois a D'Orsayn hosszabban tanácskozott Poincaréval, amely alkalommal jelen volt Lasteurie pénzügyminiszter és Raibel ujjáépítési miniszter is. A miniszterelnök felha-

A Magyar Szövetség ügye

BUCURESTI. A Lupta mal száma intervjut közöl Vaitoianu belügyminiszterrel a Magyar Szövetség ismert ügyében. A belügyminiszter rámutat arra, hogy a Magyar Szövetség ki akarta sajátítani a magyarság minden mozgalmát, s így még azokat is, akik nem tartoztak a Szövetség zászlaja alá. Emiatt a magyarság körében is igen nagy az elégedetlenség, mert a magyarság nagyrésze ösztönösen demokratikus politikát követ és a románsággal egyetértésben akar élni. Miután tehát a Szövetség magatartását — mondotta a belügyminiszter — tagjai közül is sokan helytelenítették és a bizottsági tagok közül többen le is mondták, — kénytelenek voltunk a Szövetség ügyét megvizsgálni. Megállapítottuk, hogy a Szö-

Enyhítik

a budapesti lakásrendeletet.

(Csökkentik a lakbéréket.)

BUDAPEST. A lakásrendeletet tárgyalására kiküldött háromtagú bizottság tegnap tartott ülésén lényegesen enyhítette a rendeletnek a lakbéremelésekre vonatkozó rendelkezéseit. A lakáskategóriákat a következőképpen állapította meg: A kislakások kategóriája megmaradt a régi, tehát azoknak a lakásoknak bérét, amelyek 1920. május elsején legalább 4 ezer koronát fizettek, az 1917. évi november elsejei lakbér négyszeresére lehet emelni. A középlakásoknál a bérhatárt 6000 koronáról 8000 koronára emelték fel, míg az emelés nyolcszorosra, hatszorosra szállították le. A nagylakások határberét 8000 koronáról 12.000 ko-

talmazta az értekezleten Dubois, hogy egyezzen bele a Németországnak nyújtandó moratóriumba, nehogy Franciaország megint izoláltan maradjon. A párisi lapok úgy vélik, hogy Németország ma teszi meg a moratóriumra vonatkozó hivatalos javaslatát. A francia nacionalista lapok az új fordulatot a felháborodás kifejezésével kísérik és felszólítják Poincarét, hogy ne engedjen.

PÁRIS. A Temps, a Matin és az Air Nouvelle a nemzetközi adóságok törlését sürgetik. Állítólag Poincaré nemrégiben kijelentette, hogy a versaillesi békeszerződés revíziója bizonyos körülmények között nem sértene Franciaország érdekeit.

A belügyminiszter nyilatkozata.

vetség titkára olyan értesítést adott ki, amely szerint a magyarországi hatóságok csak olyan igazolványokat fogadnak el érvényeseknek, amelyeket a Szövetség vezetősége állít ki. Egyébként a Szövetség eddigi vezetőit Bucarestbe hívták. S amennyiben elfogadják az alapszabályok olyan mérvű módosítását, amellyel, mint kulturális egyesületnek bírnia kell, akkor tovább folytathatják működésüket. Ehenkező eseten el lehetnek készülve a teljes feloszlásra. (Rador.)

CLUJ. A magyar nemzeti párt Intéző bizottsága ma este értekezletet tartott. Az értekezlet napirendje az országos szervezkedés előkészítésének megbeszélése. (Rador.)

ronára emelték fel, a lakbéremelést pedig tizenkétszerezsről nyolcszorosra szállították le. A luxuslakásokat két kategóriára osztották, az elsőbe a 16.000 koronán aluli, a másodikba az ezen felüli házbérelt lakások tartoznak. A béremelés az előbbieknél fizetesebb, az utóbbiaknál korlátlan. A szabad foglalkozást fizők lakásai nem tartoznak a luxuslakások osztályába, ha a lakás egy részét ők adnak, rendelkeznek, szóval a megélhetéshez szükséges helyiségeknek használták. Az üzletbérlet emelésénél nem az 1920. május elsején, hanem az 1917. évi novemberi bérek szolgálnak alapul. Az első kategóriába tartozó helyiségeknek a boltbérhatárt 2000 koronáról 3000 koronára emelték fel, a megélhetéshöz emelést pedig tizenkétszerezsről nyolcszorosra szállították le. A második kategóriában

eredeti 6000 Koronás bérhatárt 8000 koronára emelték fel, míg a megengedett béremelést huszszorosról tizenötöszörösre szállították le. A harmadik kategóriában az eredeti 12.000 koronás bérhatárt 16.000 koronára emelték és itt az emelés nem harmincszoros, hanem csak huszszoros lehet. Minden olyan lakás, amelyben ipart üznek, három szobáig csak lakásnak tekinthető, ezenfelül bírói döntést leírt provokálni. A bizottságnak a lakásrendelethez eszközölt módosításai nem véglegesek, azok jóváhagyás végett a minisztertanács elé kerülnek. Az ellenzéki bizottsági tagok ezeket a redukciókat nem tartották kielégítőnek s ezért a tegnapi ülésen bejelentették, hogy a bizottság további tárgyalásain való részvételüket pártjaik állásfoglalásától teszik függővé.

Érdekes a házmesterek kérelme, akik a rendelethez megállapított 2 és 6 koronás kapunézzel nincsenek megelégedve, hanem azt kívánják, hogy éjjel előtt 5, éjjel után pedig 10 korona kapunézzel fizessenek.

Irodalom és művészet.

Agoston Zsigmond vigjátékot írt. Agoston Zsigmond helyettes anyakönyvvezető egy érdekes, ötletes és helyzetkomikumokkal teli egyfelvonásos vigjátékot fejezett be. Agoston jelenleg a cluji és az oradea marei szingizgatókkal folytat tárgyalásokat, akik a szinpadra alkalmas vigjátékot elő akarják adni.

20.000 korona Titkos Ilonáért. A március 12-én lezajlott budapesti színeszek bálján megtartott primadonnává Mr. Rózsási Amerikába szakadt pesti milliós huszezer koronáért vette meg Titkos Ilonát. Ha átszámítjuk ezt az összeget az akkori értékelés szerint, négyezer lejt tesz ki az a summa, amellyel egy ember egyszerre a Színeszövetséget megajándékozta. Ezek után elképzelhető, hogy milyen tolongás lesz a „Szinház” sátrában a vasárnapi színesz-parkünnepélyen, ahol László Andor konferálása mellett fog lezajlani a színeszörvényezés.

Nincsen párja, nincsen párja... mondja a nóta, a színeszek parkünnepélyének. Vasárnap, július 16-án rendezi az aradi színtársulat az Eminescu (Baross) parkban szokásos, évről-évre megismétlődő parkünnepélyét, amely ötletességben, sikerben, látványosságban és attrakciókban jóval felülmúlja az elmúlt évek nagyszerű parkünnepéseit. Valami csodálatos lendület, élénkség és agilitás nyilvánul meg a színház körül, a tagok, a rendezők nagy szerű buzgalommal munkálkodnak éjt-napot egybetéve, hogy a vasárnapi parkünnepély valóban a szezon legsikerültebb ünnepsége legyen. Lesz ott minden: pezsgősátor, csürdögölő-csárda, sorsátor, amerikai írverés, gyorsfényképezés, cukrászda, zinielőadás és még száz egyéb ötletes attrakció, amelyek mind azt a célt szolgálják, hogy a közönség gazán pompásan mulasson a színeszek vasárnapi parkünnepélyén, amelyen 5 cigánybanda, a vaggongyári és színházi zenekarok, meg Arad 2 pompás férfi dalárdája szóvalakoztatják a publikumot.

Nagy aknarobbanás Cuxhavenben.

(Harminc halott, rengeteg sebesült.)

BÉCS. Tegnap délután Cuxhaven mellett a grodeni aknarakárban nagy robbanás történt. A robbanás következtében a telefonvezetékek is erősen megrongálódtak. Ma a következő jelentések érkeztek a borzalmas szerencsétlen ségről: Hamburgban valamennyi táviró és telefonvezeték megrongálódott. Cuxhavennel megszakadt a vasútforgalom, ami arra vall, hogy a vasúti vonal is súlyos rongálódásokat szenvedett. A hamburgi postafőigazgatóság hivatalosan közli, hogy a tengeri aknák Cuxhaven melletti raktára

A magyar nemzetgyűlésből.

(Szocialista közbekiáltások. — Vita az emigránsok körül. — A kereskedelemügyi miniszter a gazdasági összeköttetésekről.)

BUDAPEST. Az indemnitás vitájának során a nemzetgyűlés mai ülésének első szónoka Zsitvay Tibor egységspárti volt, akinek beszéde alatt viharos jelenetek játszódtak le. Hangsúlyozta beszédeben, hogy minden káros jelenség évtizedes izgatás következménye és hogyha a romok között építeni akarnak, akkor ki kell irtani a felelőtlen izgatást az ország talajából. Pikler Emil szocialista: — De tettekkel és nem szavakkal! Esztergályos János szocialista: — Kecskeméten és Környéken!

Zsitvay beszéde további során azt állítja, hogy Győrben a szocialdemokrata főkoros azt jelentette ki, hogy a sirok meg vannak ásva azok számára, akik nem reájuk szavaznak. Klárik Ferenc szocialdemokrata (felugrik a helyéről és közbekiált): — Ilyen hazugságot ne mondjon! (Nagy zaj. Klárik folytonosan állva hadonászik.) Közbekiáltások jobbról: — Üljen le! Klárik Ferenc: — Ilyen hazugságokat nem lehet mondani. Gaál Gaszton elnök rendreutasítja Klárikot. (Nagy zaj a szocialdemokratáknál.) Zsitvay később a következőket mondja: — Nem vagyok hiva az amnesztíának, de ugyanakkor megkövetelik a szocialdemokraták, hogy amnesztíát adjunk az emigránsoknak. Szeder Ferenc szocialdemokrata: — Mi lesz a gyilkosokkal? Vanczák János: — Somogyi gyilkosaival mi lesz! Zsitvay beszéde további során azt kérte a Házról, tiltakozzanak az ellen, hogy a nemzetgyűlésen akad képviselő, aki az emigránsok törekvését támogatja. Egy hang a kormánypárton: — Azt ki kell innen ütni. Zsitvay ezután hazafias nyilatkozatot tesz, mire valaki nevetni kezdett. Erre Gaál Gaszton elnök a szocialdemokraták képviselőket figyelmeztette, hogy ne nevéssenek hazafias nyilatkozatot tételekor, mire Peidi Gyula súlyos polemikát kezdett az

röpült a levegőbe. Cuxhavenben valamennyi ablaktábla betört; a város világítótornyait ki kellett oltani. A tengerészeti parancsnokság elrendelte, hogy Cuxhaven kikötővárosának és a szomszédos helységeknek a lakosai hagyják el lakásaikat, mert további robbanások veszélye fenyeget. A halottak számát az eddigi adatok alapján harmincra becsülték. A robbanás idején mintegy 200 ember volt a raktárban. Rengeteg nagy a száma azoknak, akik kisebb-nagyobb sebesülést szenvedtek

elnökkel és azt vitatta, hogy nem az ő soraikban nevettek. A kormánypárton zajos tapsal fogadták Zsitvaynak azt az indítványát, hogy lehetetlenné kell tenni a bevándorlást azoknak, akik nem becsületes munkából élnek.

Ezután Valko Lajos kereskedelmi miniszter mondott hosszabb beszédet. Beszédében különösen három szempontot hangsúlyozott. A gazdasági kapcsolat felvételét a külfölddel, a termelés fokozását és a kereskedelmi forgalom szabadságának helyreállítását. Ezután a következőket mondotta:

— A külföldi kapcsolatot első sorban az eddig velünk egy vámrterületben volt államokkal kell felvenni, amelyből nemcsak nekünk, hanem a környező kisállamoknak is hasznuk lesz. A kapcsolat lényegét illetőleg nem kereskedelmi szerződésekre, hanem bizonyos gazdasági megállapodásokra gondolok, amelyekből idővel erősebb gazdasági kapcsolat alakulhat ki. A szomszédos államokkal való kapcsolat következtében a forgalom és a kereskedelem lebonyolítása sokkal könnyebb lesz. Továbbá a régi pénzügyi összeköttetéseinket is felújíthatjuk. Így könnyebb lesz a pénzügyeink rendezése. Külkereskedelmi mérlegünket javítani kell. Az európai államokban kevés lehetőség van arra, hogy ipari termelés céljaira tőkét kaphassunk. Sokkal könnyebb lesz a magyar állam részére tőkét kapni, mint külön egyes meghatározott célokra, mint amilyen az ipari termelés is. Fontos az ipari termelés fokozása a meglévő vállalatok üzemi kiterjesztésével, másrészt újak létesítésével. Ezeknek segítséget lehet nyújtani vámvédelemmel és a vasúti tarifával. Munkaalkalmak teremtésével mindent el kell követni, hogy a korona belső vásárló ereje igyekezzék elérni azt a nívót, amellyel a külföldön bír. A korona vásárló erejének csökkenését egyedül a termelés fokozásával ellensúlyozhatjuk, aminek a lehetősége megvan. Az egyik mód erre a takarékoság. A luxuscikkek behozatalt teljesen megszüntetni nem lehet, mert emiatt az érdekelt álla-

mok retorzióval élhetnek. A kereskedelem teljesen szabaddátételéről csak akkor lehet szó, ha ez minden vonatkozásban megtörténhetik, ami pedig nemcsak tőlünk, hanem a külföldtől is függ. A monopoliások szükségesek voltak a nagy áremelkedések megakadályozására. A szénkérdés a legnehezebb. A teljes felszabadítása a szén árának kétszörös eszköz, mert erős emelkedés következne be. Sok kérdés áll még előtérben, a melyeket törvényhozási uton nem lehet elintézni. Most jó irányban haladunk és hiszem, hogy aránylag rövid időn belül jelentkezik az eredmény úgy pénzügyi, mint kereskedelmi tén.

Becker Béby a bíróság előtt

(Ezuttal mint panaszos.)

BÉCS. Becker Béby az ismert budapesti színész hűtőn mint panaszos állott a bécsi járásbíró előtt. Az elmúlt március első napjaiban történt, hogy Becker Béby, mint serpentin-táncosnő a bécsi Femina egyik éjjeli előadásán új táncprodukcióval lépett fel. Egy, a szinpadon megerősített hét milliméteres vastagságú üveglapon, erős reflektorfényben egy exotikus táncot kellett volna bemutatnia, amde az üveglap hirtelen eltört alatta. Becker Béby elesett és a törött üveglap tíz centiméter hosszúságú sebet vágott a táncosnő jobb hátsó lábán, úgy, hogy a mentők szállították a Löw-szinatoriumba. Béby természetesen nem mulasztotta el feljelentést tenni a Femina igazgatója, Schwarz Emil, valamint az üveglap felszerelője Drach Bernhard elektrotechnikus ellen, kiknek gondatlansága okozta súlyos sérülését. A hűtőn megtartott tárgyaláson az igazgató és a villanyszerelő azzal védekeztek, hogy ők az előadást megelőző napon kipróbálták az üveglapot és a bizottság kedvéért, mielőtt a lenge öltözékben táncoló színdarabot ráeresztették, egy nyolcvan kiló súlyú szöges bakancsban járó munkást táncoltattak végig az üveglapon. Az üveglap a próbát kiállotta és igazán senkisémm gondolhatta volna, hogy Béby jelenléte másnap oly frenetikus hatást fog gyakorolni az üveglapra, hogy megtört szív módjára megreped. A tárgyaláson kiderült, hogy Schwarz igazgató kezelési költség címén 900.000 koronát utalt ki a táncosnőnek a szerencsétlenség megtörténte alkalmából és ezért Becker Béby panaszát visszavonta. A bíróság pedig kellő bizonyítékok híján felmentette a Femina igazgatóját és villanyszerelőjét.

— Munkaközvetítés. Az aradi állami munkaközvetítő hivatal vezetője ma a következőket közli az érdekeltekkel: Állást nyerhetnek: 4 szűcsmunkás, 18 szakácsnő, 15 cseléd, 1 géplakatos Diesel-motor kezelésre, 1 molnársegéd, 1 szolga, 2 napszámos. Állást keresnek: 2 kertész, 1 borbélysegéd és 1 raktárnok.

Rémhírek

a fürdés áldozatairól

(Tulzások az egész vonalon.)

Az utóbbi időben napról-napra megismertülő halálos szerencsétlenségek, melyek a rekkenő hőség elől a Maros hullámaiba menekülők között történnek, erősen felcsigázzák a közönség fantáziáját. Tegnap tömeges halálos szerencsétlenségekről szóló hírek terjedtek el az aradi strandokon. Többek között arról beszéltek, hogy Bán Sándor rendőrkapitányt és feleségét a zsigmondházi strandfürdőben halálos baleset érte. A népszerű és rokonszenves fiatal párról elterjedt hír rémületbe ejtette a strandok vendégeit. Az Aradi Közlöny munkatársának alkalma volt személyesen meggyőződni arról, hogy Bán Sándor és felesége viruló egészségben élvezik a nyár gyönyöreit. A rendőrkapitány kijelentette, hogy valószínűleg a hír onnan eredt, hogy tegnap egy fuldokló 14 éves leánykát kimentett a Marosból. A szenzációra éhes közönség nem elégedett meg ezzel a kis eseménnyel és amíg az életmentésről szóló hír Zsigmondházi Aradra érkezett, halálos szerencsétlenségévé fújta fel, amelynek az életmentő kapitány és neje is áldozatává lett. Ha a babona igaz, úgy Bán Sándor és felesége nagyon sokáig fognak élni. Kívánatos volna, ha a nagyközönség az ilyen hírekkel szemben óvatosabb volna, de még kívánatosabb, hogy ne terjedjenek könnyelműen ilyen hírek, mivel az ilyen fantáziaszülte koholmányok ok nélkül izgatják a publikumot.

Razzia a budapesti zugbörziánerek ellen.

(Sztrájkoltak az ügynökök.)

BUDAPEST. A tegnap délelőtti órákban a rendőrség a tőzsdapalota körül razzia-tartott, a melynek eredményeképpen körülbelül 150 embert állítottak elő az V. kerületi kapitányságon. A razziaira az ok az, hogy a tőzsde épülete körül zugbörzés folyt. Ugyancsak tegnap délután detektívek szállták meg az Országház kávéházát, ahol a tőzsdébizományosok megbízottai szokták a magánforgalmat lebonyolítani. E kávéházban hivatalos ügynökök, valutakereskedők, bankok és többek között az állami Jegyintézet megbízottja Éber Tamás itt leszokta bonyolítani hivatalos megbízásait. Ennek a kávéháznak a közönségét mind egy szálig bekísérték az V. kerületi kapitányságra. Az igazoltatások után a rendőrség három ember kivételével valamennyiüket elbocsájtotta. A rendőrségre előállítottaknál körülbelül 15 millió értékű idegen valutát találtak. Erről jegyzőkönyvet vettek fel és jelentést tesznek ezek alapján az albizottságoknak. A tőzsdei hivatalos körök a tegnapi razzia hatására alatt arra az álláspontra jutottak, hogy most már itt az ideje, hogy a délutáni magánforgalmat hivatalosan is bevezessék. Az ügynökök a mai tőzsdén a razzia miatt tüntetésztrajkot kezdtek és a bankok üzleteit se bonyolították le, mert nem hajlandók magukat újabb rendőri bekísérésnek kiténi.

Miután ma délelőtti

nekik, hogy sérelmeiket orvosolni fogják, az ügynökök a délelőtti tüntető sztrájk után a forgalmat ismét felvették. A tőzsdetanács

Az aradi Nagyvágo és Husellató konzorcium

(Két nyilatkozat.)

Az Aradi Közlöny egyedül foglalkozott azzal a nagyfontosságú eseménnyel, amely szerint dr. Marcus Mihály prefektus kezdeményezésére egy nagyvágo és husellató konzorcium alakult Aradon. Ez a konzorcium fogja Arad város közönségét olcsó hússal ellátni abból az exportálásra szánt élőállat-mennyiség 50 százalékából, amelyet egy miniszteri rendelet értelmében a városok élmezésére kell fordítani. A konzorcium érdekeltsége tegnap délelőtti a vármegyházban ülést tartott, amelyen megbeszéltek a legközelebbi teendőket. Az Aradi Közlöny munkatársa ma beszélgetést folytatott e tárgyban dr. Angel István polgármesterrel, aki a következőket mondotta az ülés eredményéről:

Az ülésen még nem nyert befejezést a konzorcium hatáskörének megállapítása. Kérdést intéztünk az aradi hentésekhez és mészárosokhoz, hogy milyen feltételek mellett volnának hajlandók az élőállatok Aradra jutó mennyiségét a közönség részére kimérni. Tegnap este az aradi huskimérőkkel értekezletet tartott a konzorcium vezetősége, azonban a tárgyalások még nem fejeződtek be. A mészárosok és hentések tegnap külön értekezletre ültek össze, a melyen megállapították a feltételeket. Ma este 9 órakor ismét folytatjuk a tárgyalásainkat, amelyen a hentésekkel és mészárosokkal vagy végleges szerződést kötünk, vagy pedig, ha a feltételeik nem lesznek kielégítőek, a város hatósági mészárszékeket állít fel és ott mérik ki az olcsó húst a közönség részére.

Az aradi hentéseknek és a mészárosoknak ma este kellett benyújtaniuk ajánlatukat a nagyvágo és husellató konzorciumnak. Az Aradi Közlöny munkatársa érdeklődött Glück Károly aradi mészáros cég egyik tagjától a hentések és mészárosok ajánlatáról és a következőket tudta meg:

A konzorcium azt az ajánlatot tette az aradi hentéseknek és mészárosoknak, hogy a szarvasmarha kilógramját élősúlyban 6 leiert vegyék át a konzorciumtól és a közönségnek minőség szerint 8-10 és 12 leiert árusítsák a hus kilógramját. A megbízottak ezt az ajánlatot nem fogadhatták el, mert szerintük ilyen ár mellett ráfizetnek a kimérésre. A hentések és mészárosok ma azt az ajánlatot tették, hogy 5 leit hajlandók fizetni az élősúly kilógramjáért, azonkívül követelik, hogy a hentések és mészárosok egyesületének két tagja is legyen delegálva

legközelebbi ülésen fogja elhatározni, hogy hétfőtől kezdődőleg lesz hivatalos délutáni magánforgalom is.

a konzorciumban, akik szintén részesednének a haszonból. Ha ezt az ajánlatot a konzorcium nem fogadja el, a hentések és mészárosok egy ellenkonzorciumot alakítanak. A fentieken kívül még mást is megtudtunk. Megtudtuk azt, hogy a megalakult konzorcium 35 százalék jövedelmet biztosított a városnak a tiszta haszonból. A hentések és mészárosok ezzel szemben 45 százalékot hajlandók a tiszta jövedelemből a város rendelkezésére bocsájtani.

Véleményünk szerint afelett nem indulhat meg a vita, hogy ki tesz kedvezőbb ajánlatot a városnak. Itt más érdek nem jöhet számításba csak a közönség érdeke. Az a fontos, hogy ki tudja olcsóbb hússal ellátni Arad város közönségét.

Magyar retorzió

a jugoszláv kiutasításokért

(A magyar külügyminiszter nyilatkozata.)

BUDAPEST. A Vírradat jelenti, hogy a külügyminisztérium az esetben, ha a Bánáthól kitoloncolt magyarokért való közbenjárása nem volna eredményes és tovább folytatnák a kiutasításokat, el van szánva arra, hogy a legmesszebbmenő retorzióval éljen a jugoszlávokkal szemben. Gróf Bánffy Miklós külügyminiszter, aki ma a Házban nyilatkozik e kérdésben a Vírradat munkatársának a következőket jelentette ki:

— Az ügyvel kapcsolatosan a szükséges lépéseket már megtettem a jugoszláv kormányról, de még gyűjtjük az adatokat az összes történetekre vonatkozóan. A nemzetgyűlés mai ülésén válaszolni fogok az ez ügyben történő interpellációra és ki fogom fejezni a kormány álláspontját. A mennyiben a kívánt adatok még nem lesznek birtokomban, válaszomat ideiglenesnek kérem tekinteni.

Budapesten

szünetel a bankóprás

BUDAPEST. A kormány a bankvezérek bevonásával tegnap bizalmas értekezletet tartott, a melyen megállapodás létesült, hogy a bankok leszorítják a külföldi valuták árfolyamait és ezért a valutadevizaállományuk egy részét a legközelebb fokozatosan piacra hozzák. Az eladott valuták helyett az érdekkörükbe tartozó iparvállalati részvényeket fognak vásárolni, ami az értéktőzsdén véleményük szerint árfolyást fog előidézni. Elhatározták azt is, hogy a valutaszpekulációk meggátolására magánforgalomban nem kötnék üzleteket és a kávéházi zugforgalom ellen erélyesen küzdeni fognak.

BUDAPEST. Az állami jegyintézet közlése szerint június 30-ig a bankjegyforgalom 34.4 milliárdra emelkedett. A jegyin

tézetet az államkincstár az elmúlt üzleti héten nem vette igénybe.

Sport.

Az aradi tenniszverseny.

(A mai verseny eredménye.)

Ma reggel és este a rendesenél jóval hevesebb és szebb játékot produkáltak azok a teniszjátékosok, akik a kioszk mögött levő pályákon játszottak. Lelkesedésük érthető is, mert győzelemért harcolnak: országos teniszverseny van. A gondosan lehangerekt pályákon fiatal leányok, fiúk és hölgyek játszanak a pályák körül elhelyezett székeken figyelő szempárok lesik a játékosok mozgulatait. Az országos teniszversenyről az alábbiakban számolunk be:

A sportolni szerető aradi közönségnek néhány napig érdekes teniszversenyben lesz része. Az aradi Korcsolya-Egylet rendezésében folyik le az országos teniszverseny, amelyen a neves aradi játékosokon kívül résztvesznek a cluj (kolozsvári) timisoarai (temesvári) oradeamarei (nagyvárad), lugosi, brassói és bucurestii kiválóbb játékosok. A versenyt ma reggel hat órakor kezdték meg és vasárnap este fejeződik be. A ma délelőtti verseny eredménye a következő: Ifjúsági verseny: 1. Weininger István—Ifj. Farkas Sándor, győz Weininger. 2. Koch Miklós—Simay Pár, győz Koch. 3. Weininger—Bruckner, győz Weininger. — Férfi handicap: 1. Széll József—br. Bohus Zsigmond, győz br. Bohus. 2. Br. Bánhidny Sándor—Dörner, győz Dörner. 3. Dr. Farkas Sándor—Lupu Félix, győz Lupu. 4. László Andor—Székely György, győz László Andor. A verseny mindvégig érdekes letolyásu volt. A bajnoki versenyt holnap reggel kezdik meg, amelyen részt vesznek a tavaly bajnokságot nyert hölgyek és urak. Eddig bejelentették részvételi szándékukat a következők: Aradról: Dr. Lupu György, Széll József, br. Bohus Zsigmond, dr. Farkas Sándor, br. Bánhidny Sándor, László Andor, Táncos Arnold, Dörner János és László. A hölgyversenyre jelentkeztek: Obetkó Mihályné és Széll Józsefné. Az ifjúsági versenyen résztvesznek: Fiedler Márta, Bodnár Klári, Weininger István, Brunner Béla, Koch Miklós, Ifj. Farkas Sándor, Simay István. A bajnoki versenyre neveztek: Bucurestiből: Roman, Balkovin Samgali, Románia bajnoka, Krumpecky és Rozetti; Temesvárról Lampelné Káldori Ella és Káldori Andor érkeznek Aradra.

A versenyen minden valószínűség szerint résztvesz Károly trónörökös is, aki szombatán délután érkezik Aradra.

A versenyelnökség tagjai a következők: Dr. Marcus Mihály, dr. Robu János, dr. Avramescu Vazul, Hady Antal és dr. Paldy Jenő. A versenybírósgabai Dr. Széll Lajos, Laczay István és Gyula, dr. Litsek Zoltán, Boros Jenő, Guld Emil, Valerian László és Mittermayer Ödön, vesznek részt.

Az idei országos teniszverseny jelentős eseménye a romániai sportvilágnak. A nyerteseket művészies kivételé érnekkel jutalmazza.

HIREK.

— Vámos Antal elmozdítása. Ma a következő levelet kaptuk: Az Aradi Közlöny tekintetes szerkesztőségének! Becses lapjuk mai számában a sertéshizlalda vezérigazgatójának elbocsátási ügyével foglalkozván, azon kérdést teszik fel igazgató társaimhoz, hogy ki mondott igazat ez ügyben, Önök-e vagy én. A kérdésre azt hiszem az Aradi Hírlap mai száma is megadta a feleletet, mert abban is helyreigazítva lett az előbbi napi közleménynek az a része, melyre mint az én kijelentésemre hivatkoztam és megállapította, hogy való az, hogy Vámos Antal vezérigazgató a társaság szolgálatából elbocsátott. Tisztelettel Nemess Géza.

— A főpolgármester szabadsága. Dr. Robu János főpolgármester holnap kezd meg hatheti szabadságát. Távolléte alatt dr. Angel István polgármester helyettesíti.

— Regátbéli tanítók Aradon. Kedden délután mintegy 150 regátbéli tanító és tanítónő érkezett Aradra kirándulás céljából. A tanítókat ünnepélyes fogadtatásban részesítették. Sokan — úgy férfiak mint nők — román nemzeti viseletben jöttek. A vendégek meglátogatták a város nevezetességeit és gyártelepeit. Tegnap kirándulást rendeztek a Hegyaljára. A tanítók a tanítókonviktus épületében voltak elszállásolva s ma délután hagyták el Aradot és visszautaztak Turgovistra.

— Hadirokkantak tüntetése Bécsben. Bécs. Tegnap késő este több ezer Bécs és környékbeli hadirokkant gyűlt össze a parlament előtt és tüntettek alacsony nyugdíjavadalmazásuk miatt, mert abból megélni nem tudnak. Schober kancellár a parlament épületében fogadta a tüntető rokkantak küldöttségét, miközben a téren viharos nyugtalanság tört ki, mire a kancellár kiment a térre. A tömeg olyan szorosan fogta körül a kancellárt, hogy karhatalomnak kellett számára egy kis szabad térséget biztosítani. Ezután a kancellár beszédet intézett a rokkantakhoz, akiket a beszéd teljességgel megnyugtatót és ezután minden rendezettség nélkül szétoszlott a tömeg.

— Átutalásokat jutányosan és pontosan eszközöl a Lloyd-Bank (Mórora-templommal szemben.)

— Új aradi gyógyszerész. A napokban nyert gyógyszerészi oklevelet a cernauti tudományegyetemen Heretiu Mircea, az aradi Minerva gyógyszerész volt asszisztense. Heretiu még a bukovinai gyógyszerész-szövetség kitűzött pályadíját is megnyerte egy értékes szakmunkával.

— Birtokvétel. Néhány Müller Károly Arad volt országgyűlési képviselőjének az aradi Libásdülön levő 15 katasztrális holdas birtokát Vargassay Ilonától megvásárolta Basch Simon 900 ezer leiert. A birtokból 9 hold szőlő, 6 hold pedig kaszáló.

— Titokzatos női hullalelet Siria közelében. A siriai csendőrség jelentést tett az aradi ügyészségnek, hogy a falutól mintegy 5 kilométer távolságra tegnap délután egy ismeretlen 37 év körüli nő hűljára bukkantak. A holttesten külsérelmi nyomok nem voltak láthatók. Az aradi ügyészség a szokásos fényképfelvétel elkészítése után a holttest eltemetésére az engedélyt megadta.

Tartós vizumok a román és magyar utlevelekre.

Kereskedelmi tárgyalások Románia és Magyarország között

BUDAPEST. Dr. Gyulay Tibor a budapesti kereskedelmi kamara főtítkára már régebben foglalkozik a magyar-román kapcsolatok megerősítésének kérdésével. Ennek a nagyjóvágyó akciónak a keresztülvitelére most Bucarestben járt, ahol elsősorban Duca külügyminiszternél tett látogatást, azután a vasút vezérigazgatójával, a posta- és távirada vezérigazgatójával, továbbá a gazdasági érdekképviseletekkel tárgyalt. Dr. Gyulay tárgyalásairól a következőket mondotta: — A vizum kérdésében a magyar követség általam ezúton is közli, hogy ezentul tartós vizumokat fog kiadni és pedig a magyar követség cluj (kolozsvári) megbízottja jogosult hat hónapra, a bucarestli követség egy évig tartó vizumokat kiadni. A viszonzosság alapján ezentul a budapesti román követség is fog tartós vizumokat kiadni ugyanezen alapon. A vasúti forgalom tekintetében különösen Oradeamare tranzit forgalmára nézve várható nagyobb fontosságú eredmény. Így

— Eljegyzés. Rosenberg Juliskát Galsáról eljegyezte D. Vessescu Timisoaráról. (Minden külön értesítés helyett.)

— Bécsi gyermekek Aradon. A múlt évi gyermekakció a folyó évben ismét folytatódik és a 10-én a Bánáthba érkezett 600 gyermek után most további 200 éhező és nyaralásra szoruló bécsi gyermek érkezik f. hó 16-án, hétfőn este Arad álmásra. E 200 gyermek Aradon és Aradmegyében talál elhelyezést. Felkértenek mindazok, akik a bécsi gyermekek közül magukhoz ellátásra vennél akarnának, ebbeli szándékukat Martin Károly igazgatónál a Carol Lasen nemzetközi szállítványozási cég aradi házának főnökénél Strada Alexandri (Salacz Gyula-utca) 1. sz. Lőcs-ház I. em., avagy dr. Müller Vendel ügyvédnél Bul. Reg. Ferdinand (Boros Beni-tér) 7. sz. jelentésék be.

— Átvehető utlevelek. Az aradi államrendőrség utlevélosztályán a következők vehetik át utleveleiket: Domán Sándor, Volber Lipót, Nászal Rozália, Lövi Róza, Várkövy Ilona, Koics Kristóf, Gaicza Erzsébet, Gál Gábor, Czebez Gábor, Gáspár Menyhért, Sepsi Irma, Varga Erzsébet, Kramarovits József, Nachnébel Ödön, Dobrossy Károly, Steiner Jenő és neje, Kovács Ilona, Guttman Oszkár és neje, Schuch Fernc, Benedikt Imre, Karácsonyi Julia, Rahball Erzsébet, Ligeti Kelemen, Szántó József, Fényes Kálmán, Siklovan Lukács és Feigel Rózi.

— Lángokban áll a galaci petroleumraktár. Galac. A petroleum szétosztó telep raktára lángokban áll. Az eddig megállapítható károási összegekre rug. (Rador.)

— A Maros egyre szedi az áldozatait. Tegnap délután az „Ujamerika” marosparti vendéglő előtt egy mezitelen 23—24 éves férfihullát vett ki a Maros. A helyszínre Bán Sándor ügyeletes rendőrkapitány és dr. Pascutiu Szevér hatósági orvos szálltak ki. A holttest kiletét még nem sikerült megállapítani. Az orvosi vélemény szerint körülbelül

a közeljövőben megfogják nyitni az Oradeamare—Debrecen és az Oradeamare—kóti vonalat. A telefon kérdésében egyelőre eredményt nem értünk el és pedig azért, mert a készülékek, különösen a régi romániai telefonkészülékek hiányosak. Én felajánlottam a bucarestii kormánynak a magyar telefongyárak készítményeit de ez a kérdés még nem nyert elintéztést. Az utánvétteles küldemények tekintetében elvi megállapodás történt. A gyakorlati kivitel azonban akadályokba ütközik a valuta diszparitása következtében, ami azonban az árszámítási költség fixizálásával megoldást fog nyerni. Ugyancsak ilyen módon fogjuk megoldani az értékküldemények kérdését is. A legközelebbi időkben Románia és Magyarország felveszik a kereskedelmi szerződés megkötésére irányuló tárgyalásokat, ami kompenzációs forgalomra. Magyarországból Romániába és Romániából Magyarországra exportálható mezőgazdasági és ipari cikkek forgalmára vonatkozik.

már 24 órája lehetett a holttest a vízben. Ugyancsak tegnap délután jelentés érkezett, hogy két katona a zsilipeknél fürdés közben a Marosba fulladt. Valószínű, hogy a holttest azonos az egyik szerencsétlenül járt katonával.

— Nagy fegyverraktár a kieli arzenálban. Berlin. Az entente ellenőrző bizottsága Kielben a tengerészeti arzenálban nagy fegyverraktárt fedezett fel. Azt hiszik, hogy a nagyhatalmak elrendelik az arzenál azonnali bezárását. (Rador.)

— Halálozás. Lenkovitz Nándor 12-én váratlanul elhunyt. Halálát néjén kívül Elza leánya, férjzett Székely Mihályné, Székely Mihály veje és unokája, Évike gyászolják. Temetése 14-én délután 5 órakor lesz az izraelita temető halottas házából.

— Harden jobban van. Berlinből jelentik: Harden állapotában némi javulás állott be, az életveszedem elmúlt, de komplikációk még lehetségesek.

— A konkordátum ügye. Bucaresti. A konkordátum ügyét a készülőben levő egyházi reformok után fogják elintézni. (Rador.)

— Jánossy Zoltán vörösszegfücsokra. Budapest. A mai nemzetgyűlésen úgy hírlik, hogy a szociáldemokraták szóváteszik Jánossy Zoltán képviselő debreceni afférját. Jánossy tiszteletére bankettet rendeztek tisztelői Debrecenben és erre a bankettre számára vörös szegfükből álló csokrot vásárolt egyik tisztelője, melyet ki is állítottak az egyik virágkereskedés kirakatában. A vörösszegfü csokrot a rendőrség elkobozta és annak megrendelője, Müller Antal szabómester ellen az internálási eljárást megindította. A debreceni rendőrség Jánossy Zoltán ellen is eljárást indított a banketten állítólag elhangzott izgatott nyilatkozat miatt.

— A Maros áldozatai a vidéken. Oboroc Mihály soborsini csendőr tegnap délután fürdés közben befulladt a Marosba. Silimon Florea 14 éves plescutai leány ugyancsak fürdés közben a Körösbe fulladt.

— Merényletterv Kerenszki ellen. Páris Kerenszky lakásán a párisi orosz nagykövetségen akतालopásokat követtek el, ami több házkutatást és letartóztatást vont maga után. A két tolvaj Berlinbe szökött és a megindított bírósági nyomozás során megállapították, hogy bolsevista ügynökökrek sikerült Franciaországba jutniok, azzal a szándékkal, hogy két államférfiut meggyilkoljanak.

— Tört arany és ezüstért a legmagasabb árt fizet Reiner József a Lutheránus templom mellett.

— Elveszett tegnap este a Marosparttól Zrínyi-utca—Sina-utcaig terjedő útvonalon egy fekete selyem pénztárca. Megtaláló a pénzt megtarthatja, a tárcát pedig, mely kedves emlék, a benne levő fontos iratokkal adja le Pasternák névre Rubinstein-irodában. (Weitzer-utca.)

Nagy gyárégés Budapesten

(Kigyulladt egy olajgyár.)

BUDAPEST. Ma reggel iél kilenckor Rákosfalva határában a Kerepesi-úton a Schwarz-féle olajgyárban nagy tűzvész pusztított. Több kerület tűzoltósága kezdett hozzá az oltási munkálatokhoz, mert az elharapódzó tűz az első pillanatban lángba borította a gyár középső műhelyrészét és az udvaron elhelyezett hordókat, úgy, hogy a többi műhely és raktár is kigyulladt. A tűz a műhely épület padlásán keletkezett vagy tudatlanság következtében, vagy a közelben elhaladó vasút valamelyik vonatának szikrájától. Az oltás nagyon nehéz volt, mert a gyárépület mellett van a budapesti vízművek utolsó csapja és az sem működött. Ezért a vízet a Rákos-patakából kellett szivattyúzni. A gyűlékony anyaggal zsufolt raktárt azonban sikerült megmenteni és ezzel rendkívüli méretű katasztrófának vették elejét. Az utcai front falait és a kéményeket le kellett rombolni, hogy a lángözönt elnyomják. Fél tizenkettőre sikerült a tüzet lokalizálni a kerepesi-úti strand vizének igénybevételével. A kár kilenc-tíz millió korona, míg a megmentett anyagok és épületrészek értéke 50 millió. Emberéletben nem esett kár.

Mozi.

• Kinai felvétel bemutatója az Apolló színház pénteki műsorán. A Nordisk filmgyár legújabb remekét vetíti az Apolló színház pénteken először a Szent gyűri cimen, amely Joe Deebnek, a kiváló mesterdetektívnek szenzációs kinai kalandjáról készült. A szenzációsan érdekes képnek Kinában készült felvételei valóssággal meglepetés számba mennek, mert a valódi kinai élet rejtelmeit fedik fel. A darab főszerepében Carl Auen világhírű művész csodálatos művészetet mutat be.

• May Károly kép az Urániában. A paradicsom romjain című May Károly regény első bemutatója pénteken lesz az Uránia színházban. Ezuttal May Károly egyik legfantasztikusabb regényét dolgozták fel filmre, aminek sikere nyilvánvalóvá vált mindenütt az egész világon, ahol be mutatták. A felvétel gyönyörű, plen air felvételei, a szabadság világában

lejátszódo történesei kiváló látványosságot nyújtanak és a filmgyár mindent elkövetett, hogy tökéletes

müvel jöhessen a közönség elé. A nagyszerü kép minden fázisában lebilincseli az érdeklödést.

Az orgoványi ítélet.

BUDAPEST. Andrassy Gyula gróf a tegnapi nemzetgyúlésen szóvá tette az orgoványi ítéletet és a következöket mondotta:

Tudom, hogy bírói ítéletet kritizálni nem lehet, nem is akarom ezt a mostani legutöbbit ítélet tárgyalni, csak az indokolásról szeretnék egy két szót mondani. Az indokolás egy része szintén az ország betegségének jele. Azt mondja a bíróság, hogy kötelessége volt a bírnösöknek a parancsot teljesíteni, mert azzal feljebbvalóik bizták meg öket s a katonának a parancsot mindenképpen teljesítenie kell. Ök olyan rendkívüli időben éltek, hogy nem

(Andrassy beszéde a magyar nemzetgyúlésen.)

lehetett a parancsok ellenszegülni. Elismerem, hogy a rendkívüli idő enyhítő körülmény, de semmi esetre sem mentö ok. Egyébként ebből az indoklásból az sem látszik, hogy mikor szünnék meg már végkép az ilyen dolgok, hiszen a kormány maga mondja, hogy rendkívüli idöket élünk. Ez az indoklás veszélyezteti a jogrendet és az életbiztonságot. Nem szabad elfogadnunk azt, hogy katonák egyéni parancsra végrehajthatnak büntényeket. Az akkori mentalitás alapján elismerem az enyhítő körülményt, de azt mégsem szabad tenni, hogy ilyen helyzet adódik elő.

TA VIRATOK.

A hági konferencia csöd előtt.

HÁGA. A magánjavak albizottságának ülésén Litvinov fenntartotta az eddigi álláspontját, hangsúlyozva, hogy emellett kitartanak. Erre az angol kiküldött kijelentette, hogy ilyen körülmények között hiábavalók a tanácskozások. Erre viszont Litwinov azt mondotta, hogy a tárgyalások elhalasztásáért a felelösség a nagyhatalmakra hárul. (Rador.)

Rendörkutyákkal üldözik Rathenau gyilkosait.

Berlin. A Wolff távirati ügynökség jelenti: A berlini politikai rendörség Rathenau miniszter két megszökött gyilkosának, Fischer Hermann mérnöknek és Kern Jenö szolgálatonkívüli tengereszöhadnagynak már nyomában van. A nyomozás során kitünt, hogy a két tettes július negyediktől július hatodikáig a mecklenburgi Wiesmarban, július hetedikén Neu Kalesben és július nyolcadikán Denzenben tartózkodott. Amidön az utöbbi helyen a rendörség öket felismerte, az Elbán át hannoveri területre, a Lüchovi kerületbe szökötek.

A berlini rendörség I. a. osztályának erős kirendeltsége autómobilon üldözte öket és rendörkutyákkal is követték a tettesek nyomát. A rendörség megállapította, hogy a tettesek dél felé, nevezetesen Gartow-Fortshaus-Ahrendsee-Packebusch felé menekültek, miközben a Gardlegen felé vezető irányt követték. Vasárnap reggel három óra tájban a szökevények Packebuschban voltak. Szombatról vasárnapra virradó éjjel Ziemedorf mellett, Ahrendsee közelében vezérkari térképet vesztek el, amelyet a berlini rendörök megtaláltak. A térkép elvesztése kölytán a szökevények a követendö utjuk tekintetében nem voltak

tisztában és a falusi lakosságnál a Gardlegenbe vezető ut felöl tudakozódtak. Késöbbs Aitmark tartományban, Gardlegen közelében, kerékpáron látták öket. A rendörség széleskörü üldözést indított meg. Rendörkutyákkal követték nyomukat és a környék egész lakosságát is alarmirozták.

A bajorok és a Rathenau gyilkosság.

Berlin. A rendörség bizottságot küldött ki Rathenau gyilkosainak esetleges kikutatására Münchenbe. A bizottságot azonban keletlen meglepetés érte Münchenben, mert nemcsak hogy támogatókban nem részesítették, hanem még megtiltották azt is nekik, hogy a Berlinben kapott utasításokat végrehajtsa.

Berlin. A szerdán délig beérkezett jelentések szerint Rathenau üldözött két gyilkosát eddig nem sikerült elfogni, söt ügylátszik, hogy a gyilkosok Gardele mellett az öket üldözö rendörség gyürüjét áttörték. Genf fontos nyomokra akadtak, mely szerint a merénylökök Berlinbe szándékoztak visszatérni, hogy pénzt szerezzenek. A rendörség szigorú rendeletben surlyos büntetést ígért azoknak, akik a merénylököknek segítséget vagy menedéket nyújtanak. Több százezer röpcédulát osztottak szét az ország minden részében, rajta a merénylökök személyleírásával.

A német köztársaság védelméről szóló törvény.

Berlin. A birodalmi gyülés a köztársaság védelméről szóló törvényt második olvasásában elfogadta. A törvény megalkotása után öszig tartó nyári szünet kezdödik. A kormány átalakításáról egyenlöre nem lesz döntés.

A szerkesztö: KAROLY JÖZSEF írtel Cenzurat: Dr. Romul Mager.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Aradi valutaárak. (Július 13.) Dollár 170, márka 45, sokol 400, dinár 200, francia frank 14.5, magyar korona 16. Kifizetések: Budapest 700, Bécs 145, Berlin 45, Prága 380.

Bucuresti kurzusok. (Július 13.) Márka 40-41, francia frank 13.90-14, dinár 204, sokol 400-410, dollár 173-174, osztrák korona 70-75, magyar korona 14-15. Kifizetések: Páris 14.—, Newyork 172, Prága 400, Berlin 40, Bécs 68, Budapest 14.

Zürichi kurzusok. (Július 13.) Berlin 129, Newyork 522, Prága 11.10, Budapest 40, osztrák bélyegzett korona 2.

Budapesti kurzusok. (Július 13.) Dollár 1160, márka 304, leu 710, sokol 26.25. Kifizetések: Milano 5300, Berlin 307, Prága 26.24, Varsó 22.80, Bécs 4.40.

= Az új osztrák jegybank. Bécs. A jegybank felállításáról szóló törvényjavaslatot a pénzügyi bizottság elfogadta és így holnap a jegybank statutumát már közözesetik és a bankot a lehető leggyorsabban megalakítják. A bank megalakításának végsö terminusa augusztus tizenötödike.

Megtalálták a legrégibb pécsi székesegyház maradványait. A pécsi székesegyház wízmentesítő munkálatainál igen érdekes fölfedezésre bukkantak. A torony alázatának különlemü volta arra enged következtetni, hogy a négy torony nem egy időben készült. A dóm nyugati kapuja előtt kölapokból összeállított kelet-nyugati fekvésü, ládaalaku római sír került elő. A legfontosabb lelet a dóm nyugati homlokzata és a püspöki palota északi szárnya közt levö területen egy kápolna maradványa, amely öregebb, mint a székesegyház, valószínűleg a kilencedik század elején épült és körülbelül egyike volt annak az öt templomnak, melyekről Pécszet német nevéen (Fünfkirchen) elnevezték.

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közlötökért nem vállalunk felelösséget.

ÖVÁS!

A közönség szives tudomására hozom, hogy tölem különváltan élv feleségem, született Szlakányi Olga, nincs jogosítva részemre, vagy cégem részére semmiféle ügyletet lebonyolítani, javamra, vagy cégem javára fizetéseket elfogadni. Kijelentem egyúttal, hogy adösszágáért felelösséget nem vállallok.

LÁZAR JENÖ, droguista.

3214

azánforrcsövek érkeztek.
Magyari Ferenc
gazdasági gép- és műszaki üzlet Arad, Strada Romanului (Zrínyi-utca) 6. 8206

Lenkovitz Mándorné úgy a maga, mint gyermekei Elza, férj. Székely Mihály, veje Székely Mihály és unokája Évke, valamint az összes rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel jelenti, hogy hón szeretett férje, a legjobb apa, nagy-apa illetve rokon.
Lenkovitz Nándor
e hó 12-én váratlanul elhunyt.
Temetése f. hó 14-én d. u. 5 órakor lesz az izr. temető halottas házából.
Béke hamvaiba.
3219

Sürgösen eladó:
Lipován sötes házai több épületekkel, Marosparton, mely kiválóan alkalmas bőr, vagy más gyárnak. — A Fö-téren egy ház két tűzjelhályisséggel, 4 szoba 2 konyha, 2 élekkamra és mellékkelhelyiségekkel elfoglalható. Értekezhetni: **Arató András** közvetítőnél Lipova 890. sz. 3207

Helyi ismerettel
rendelkező ÜGYNÖKÖK és helyi KÉPVISELÖK, egy a kereskedök, gyárosok és iparosok körében nélkülözhetetlen KÖNYV terjesztésre és hirdetések gyűjtésére minden városban és községben felvétetnek magas jutalék mellett. Irásbelle ajánlatokat „Nagyjövetelem” jellegén.
“RAPID”
Kereskedelmi és hirdető irodába Sibiu (Nagyseben), Heitauer-utca 40. kerek. 8201

ARLEJTESI HIRDETMENY.
A Casa Cercuala pentru Asigurarile Sociale din Arad értesíti az érdekelteket, hogy az 1922—1923. évekre szükséges tűzifa szállítására

ARLEJTÉS
hirdet.
Az állami könyvelösség 72—83. §§-ai szerinti kiállított ajánlatokhoz 10%-os bánatpénz letételét igazoló nyugta csatolandó s az így felszerelt ajánlatok lezárt és lepecsételt borítékban 1922. július hó 25-én déli 1 óráig nyújtandók be a Casa Cercuala pentru Asigurarile Socialehoz. A borítékre ráírandó: „Ajánlat tűzifára.”
Az ajánlatok folyó évi július 13-tól augusztus 31-ig érvényesek.
Részletes felvilágosítások, valamint az ajánlati minták a Casa Cercuala helyiségében naponként 8—2 óráig átvehetök.
Director: s. k. Nagyut.

Elsőrendüszántóford
100—150 hold Arad környékén 3179 megvételre keresetök. Levelek
Zimmer Miklós,
Máriatöbde—Teremia-maro, Tor. oimzendök.
AZ IGAZI UTAT!

Mr. H. Soltau, betegközetek
Közvetítői megvételre
Közvetítői megvételre
Közvetítői megvételre
Közvetítői megvételre
Közvetítői megvételre
Közvetítői megvételre
Közvetítői megvételre
Közvetítői megvételre
Közvetítői megvételre
Közvetítői megvételre

